

Erätauko-säätiö ja Erätauko-menetelmä

ERÄTAUKO
SÄÄTIÖ

Jenny ja Antti Wihurin rahasto, Sitra, Suomen Kulttuurirahasto sekä Svenska kulturfonden ovat perustaneet Erätauko -säätiön dialogin lisäämiseksi Suomessa.

”Olemme huolissamme yhteiskunnan polarisaatiosta ja sen myötä kasvavista jännitteistä. Kyky ja halu käydä rakentavaa keskustelua on yhä tärkeämpää, jotta ymmärrämme toisiamme erilaisista lähtökohdistamme huolimatta,”

Antti Arjava, yliasiamies, Suomen Kulttuurirahasto

Erätauko-säätiö

Erätauko-säätiö on yleishyödyllinen, voittoa tavoittelematon toimija. Säätiön tehtävänä on:

- Vahvistaa luottamusta ihmisten välillä ja instituutioita kohtaan
- Vahvistaa osallisuutta ja demokratiaa
- Vahvistaa yhteiskunnallista resilienssiä

Tätä säätiö toteuttaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa tukemalla rakentavaa yhteiskunnallista keskustelua. Erityisesti mukaan pyritään kutsumaan heitä, jotka eivät yleensä osallistu. Toiminnan tukena on Sitrassa eri alojen asiantuntijoiden kanssa kehitetty Erätauko-keskustelumenetelmä.

Säätiö tekee yhteistyötä esimerkiksi julkishallinnon, järjestöjen, yhdistysten, koulujen, oppilaitosten ja median kanssa.

Erätaukoa ovat jo käyttäneet esimerkiksi:

Saku ry, Alianssi, Valtioneuvoston kanslia, Suomen Partiolaiset, Kalliolan Setlementti, Helsingin, Lahden, Espoon, Oulun, Tampereen, Jyväskylän ja Tuusulan kunnat ja kaupungit, Suomen Punainen Risti, Vanhempainliitto, YLE.

SAMOK, Keuda, Sisäministeriö, Opetushallitus, L-S Poliisi, Yksittäistapaus -vaikuttavuuskampanja, Merisotakoulu, Helsingin Sanomat, Maaseudun sivistysliitto, Demi-lehti, Tiina ja Antti Herlinin säätiö, SPR.

Oikeusministeriö, ympäristöministeriö, ulkoministeriö ja Suomen suurlähetystöt maailmalla, Eläkelitto, Opintokeskus Sivis, Suomen ev.lut. kirkko ja eri hiippakunnat sekä seurakunnat, Valtiovarainministeriö, Osallistava yhteisö -hanke Ruoka-avun toimijoiden tueksi sekä eri koulut ja oppilaitokset eri puolilta Suomea!

Mitä suomalaiset ajattelevat kotimaan keskustelukulttuurista (+15 v)?

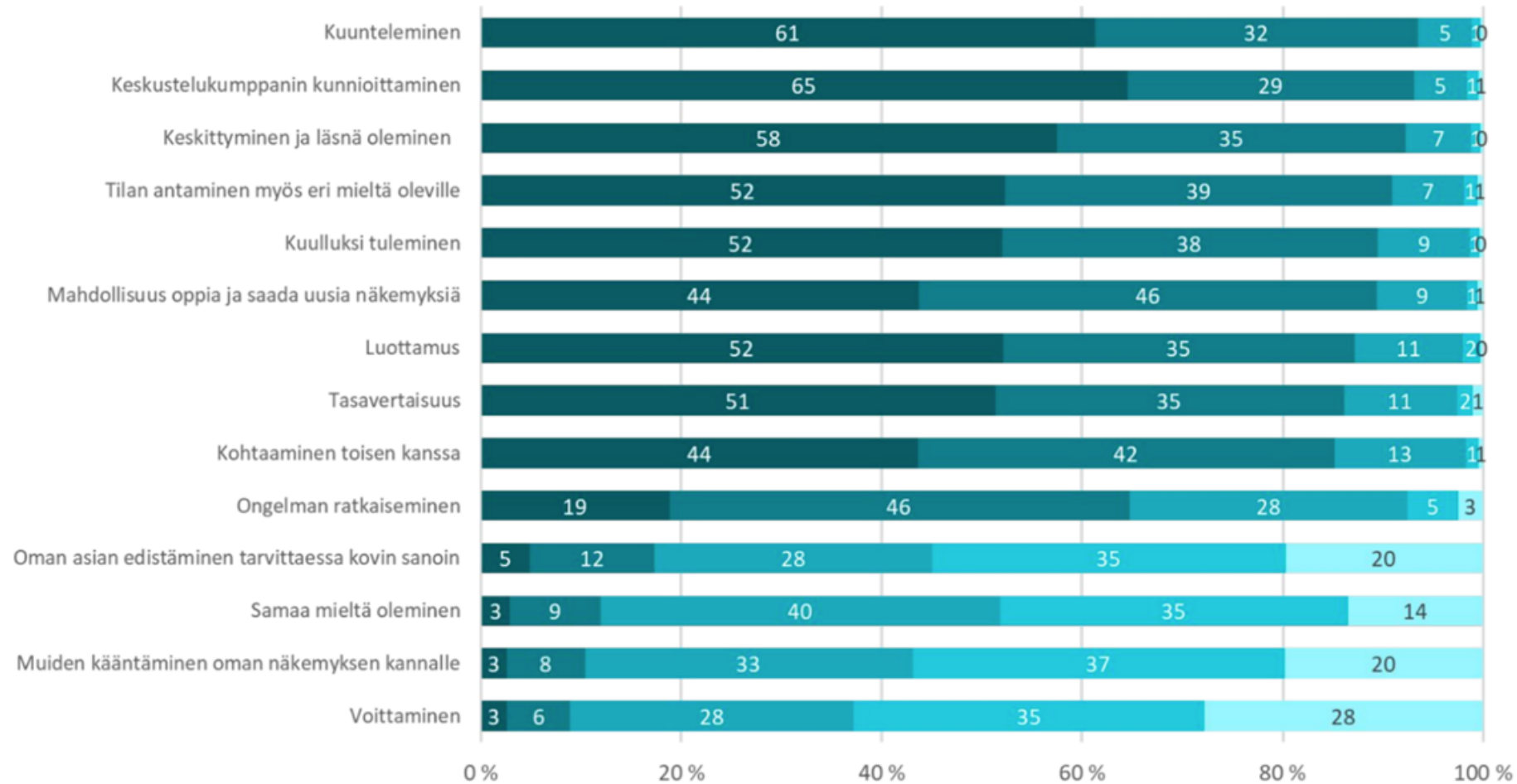
- 58% kokee keskustelukulttuurin huonontuneen
- 24% ei halua osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun, sillä pelkää muiden reaktioita
- 81% kaippaa lisää kunnioitusta median ja somen keskusteluihin
- 74% nauttii syvällisistä keskusteluista
- 56% kaippaa lisää mahdollisuuksia käydä rauhallista keskustelua

Hyvin sanottu / Yle ja Erätauko-säätiö

<https://yle.fi/aihe/s/10000630>

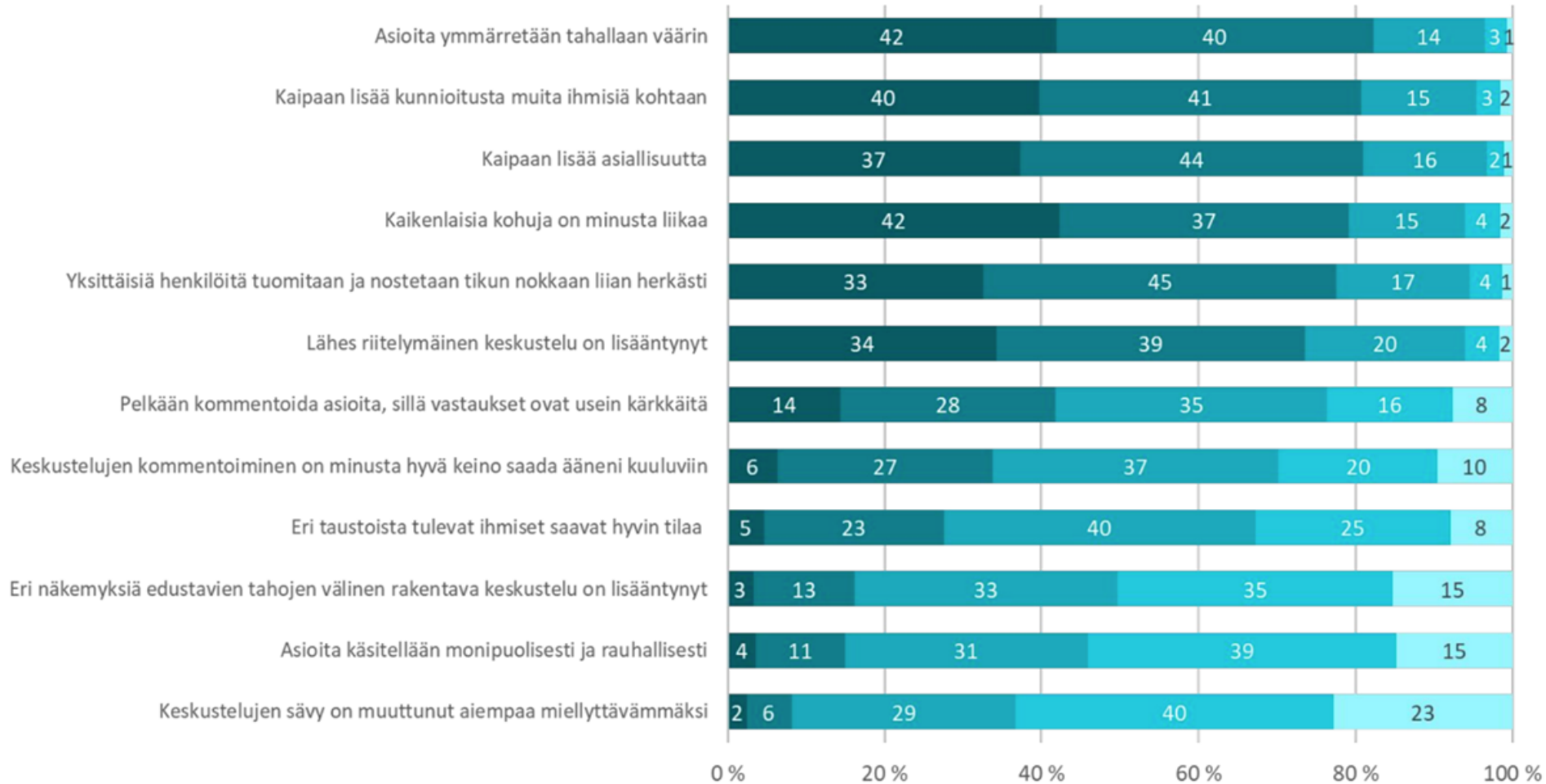
Kuunteleminen, kunnioitus ja keskittyminen yhä tärkeää

Vaikka kuunteleminen, keskustelukumppanin kunnioittaminen ja keskittyminen ovat yhä valtaosalle suomalaisista tärkeitä, on vaihtoehtojen kanssa samaa mieltä oleminen laskusuunnassa. Esimerkiksi kuuntelemista piti hyvään keskusteluun kuuluvana asiana vuonna 2020 98 % suomalaisista. Nyt luku on 93 %.

Yli 80 % toivoo mediaan ja sosiaaliseen mediaan lisää kunnioitusta ja asiallisuutta

Monen väittämän kohdalla vuodet 2020 ja 2022 saivat samankaltaisia tuloksia vuoden 2021 erottuessa hieman niiden tasosta. Esimerkiksi eri näkemyksiä edustavien tahojen rakentavan keskustelun lisääntymisen kanssa oli eri mieltä 54 % vuonna 2021. Vuosina 2020 ja 2022 eri mieltä oli 50 %. Sama ilmiö toistui mm. näkemyksissä siitä, käsitelläänkö asioita monipuolisesti ja rauhallisesti.

Miten suomalaiset luottavat hallintoon?

66% luottaa valtioonhallintoon

61% luottaa hallitukseen

53% luottaa eduskuntaan

52% luottaa kuntahallintoon

Luottamuksessa merkittäviä eroja

Luottamuksessa on merkittäviä alueellisia ja väestöryhmien välisiä eroja.

Luottamus julkisiin instituutioihin ja hallintoon on heikompaa maaseudulla, matalammin koulutetuilla ja alemman tulotason kotitalouksissa.

Mihin se voi johtaa?

Jos luottamuksen eriytymiskehitys syvenee, se saattaa heikentää yhteenkuuluvuutta ja Suomen kykyä selviytyä väestön ikääntymisestä, ilmastonmuutoksesta, digitalisaatiosta ja työn muutoksista johtuvista haasteista.

Suomalainen paradoksi

Vaikka kansalaisten luottamus julkisiin instituutioihin ja tyytyväisyys demokratiaan on korkealla, niiden ihmisten osuus, jotka uskovat voivansa vaikuttaa poliittisiin prosesseihin on Suomessa pieni verrattuna muihin korkean luottamuksen maihin.

OECD korostaakin, että tiettyjen väestöryhmien mahdollista syrjäytymistä olisi torjuttava Suomessa **edistämällä laajempaa sosiaalista vuoropuhelua (sitä dialogia).**

**Tehdään Suomesta maailman
parhaiten keskusteleva kansa.**

**Onnistunut kohtaaminen voi olla enemmän,
kuin hyvien asioiden summa.**

Hyvät asiat voivat olla aika yksinkertaisia.

**Keinoja voi opetella ja oppimisen tueksi on
tarjolla erilaisia työkaluja.**

**Jokainen ihminen ja yhteisö voi kehittää
vuorovaikutustaitojaan.**

ERÄTAUKO

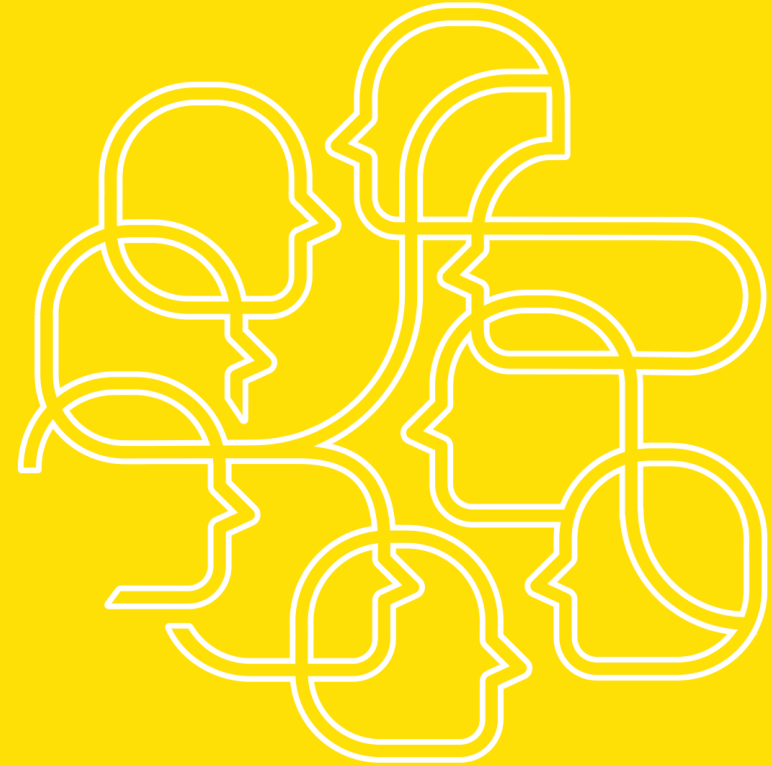

Mikä dialogi?

Dialogi on rakentava ja tasavertainen tapa keskustella, jossa tähdätään toisten ymmärtämiseen, mutta ei yksimielisyyteen.

Parhaimmillaan dialogissa syntyy ennalta-arvaamattomia oivalluksia ja uutta ajattelua. Dialogissa luodaan luottamuksellinen ilmapiiri ja syvennetään ymmärrystä aiheesta kuin aiheesta.

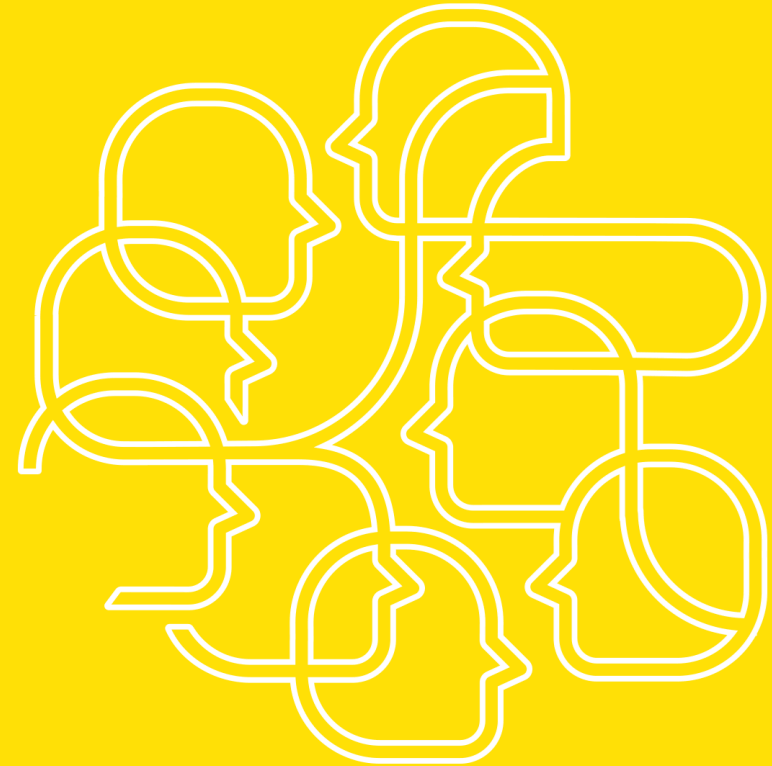
Dialogin avulla voit tuoda eri lähtökohdista tulevia ihmisiä tasavertaiseen kohtaamiseen. **Käytä dialogia esimerkiksi osana valmistelua tai ennen ratkaisujen kehittämistä ja päätöksentekoa.**

Mikä Erätauko?

- Puolirakenteellinen keskustelumenetelmä, joka on avoimesti ja ilmaiseksi kenen tahansa käytettävissä
- Kehitetty Sitrassa 2016-2017
- Tarkoituksena syventää ymmärrystä erilaisista aiheista ja ilmiöistä sekä itsestä ja muista
- Tarkoituksena voi olla myös tukea tasavertaisempaa ja rakentavampaa keskustelua
- Lukuisia työkaluja keskustelun järjestäjän ja ohjaajan tueksi
- Materiaalit ja työkalut löytyvät sivuiltamme eratauko.fi kolmella eri kielellä
- Yli 70 000 suomalaista osallistunut, yli 400 eri järjestäjää

ERÄTAUKO

Erätauko käytännössä?

Erätauko-keskustelun voi järjestää fyysisesti läsnä ollen tai etänä.

Keskustelun voi järjestää mistä tahansa aiheesta, josta halutaan lisätä ymmärrystä tai kun halutaan kutsua ihmisiä keskustelemaan.

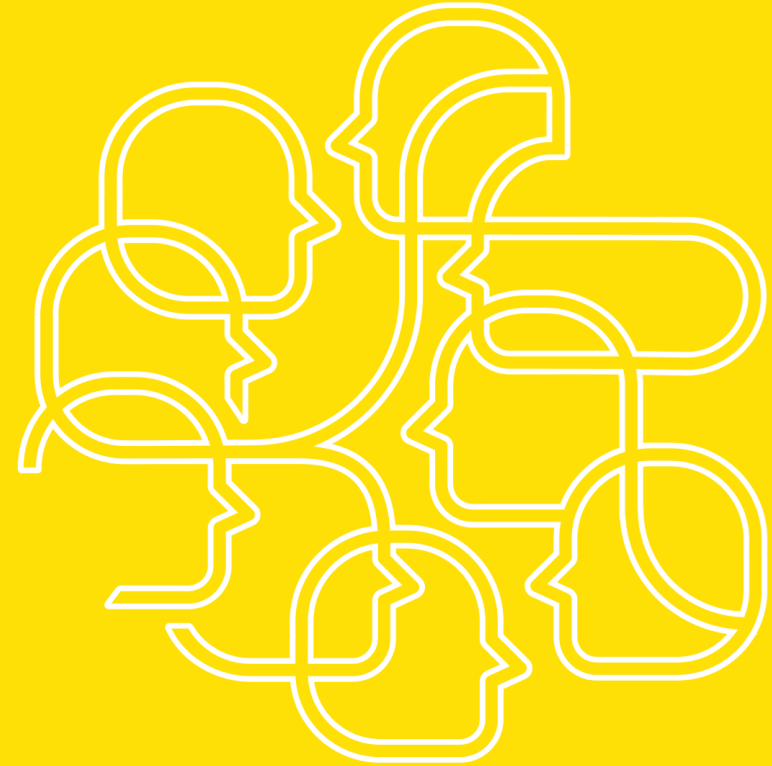
Keskustelulla on ohjaaja, joka pitää huolta keskustelun rakentavuudesta ja tasavertaisuudesta ryhmässä.

Keskustelu on **luottamuksellinen**, ellei toisin sovita.

Erätauko-keskustelussa ollaan läsnä koko keskustelun ajan eli noin 1-4 tuntia.

Erätauko-keskustelun järjestää sellaisenaan tai yhdistää seminaariin, paneelikeskusteluun, key note -puheenvuoroihin jne.

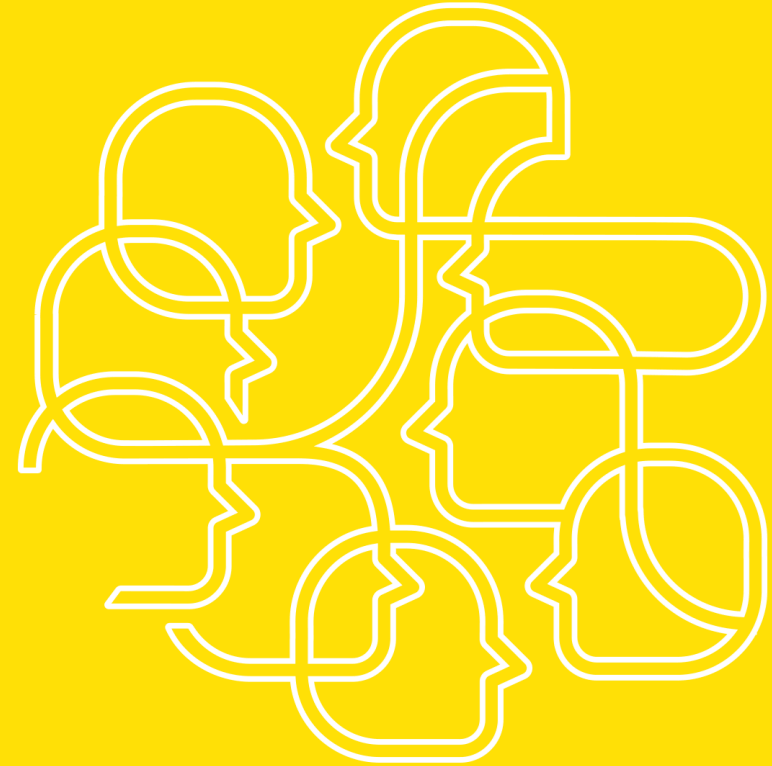
Erätauko ei ole sovittelua, terapiaa, työpaja, edunvalvontaa, konfliktinratkaisua tai kiireessä käytettävä menetelmä.

Rakentavan keskustelun pelisäännöt

- 1. Kuuntele** toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.
- 2. Liity** toisten puheeseen ja käytä arkikieltä.
- 3. Kerro** omasta kokemuksesta.
- 4. Puhuttele** muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään.
- 5. Ole läsnä** ja **kunnioita** toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä.
- 6. Etsi ja kokoa.** Työstä rohkeasti esiin tulevia ristiriitoja ja etsi piiloon jääneitä asioita.

ERÄTAUKO

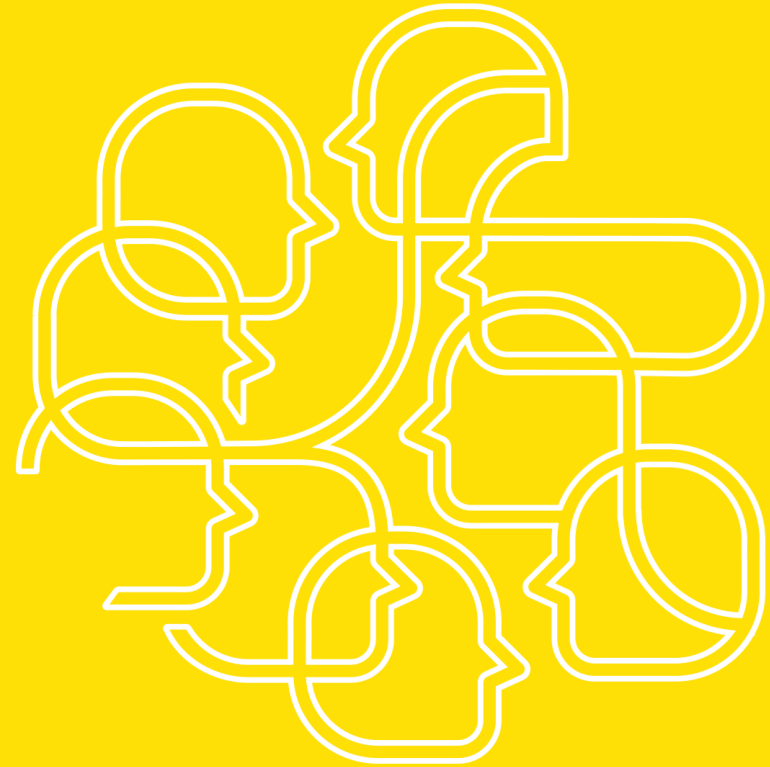
Mitä muuta kuin dialogi?

Erätauko-toimintamallin elementtejä ja työkaluja voi käyttää myös

- Omien keskustelu- ja kuuntelutaitojen kehittämiseen
- Yhteisön keskustelu- ja kuuntelutaitojen kehittämiseen
- Johtamis- ja esihenkilötaitojen kehittämiseen
- Työntekijätaitojen kehittämiseen
- Työnohjauksen osana
- Sidosryhmäyhteistyön kehittämiseen
- Kokouskulttuurin kehittämiseen

“Kun käytät aikaa, säästät sitä”

ERÄTAUKO

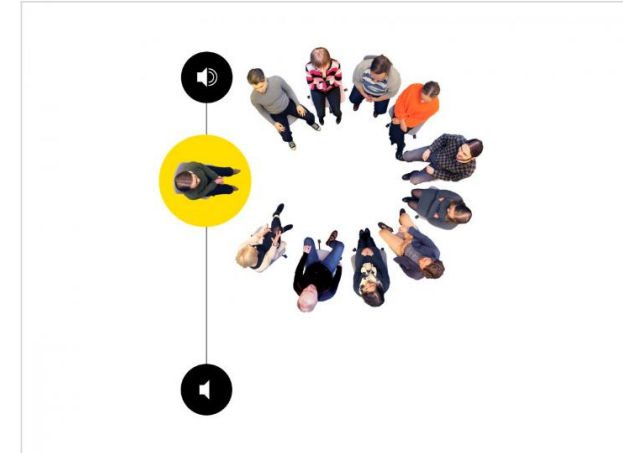
Osallistujien rohkaiseminen puhumaan omista kokemuksista

Erätauko -keskustelussa puhutaan omista kokemuksista käsin.

Näin huomioit erilaiset kielenkäyttäjät dialogissa

Työkalu tueksi tilanteissa, joissa keskustelun osallistujilla on haasteita kielen ymmärtämisessä tai puheen tuottamisessa.

Hiljaiset äänet aktiivisiksi keskustelussa

Erätauko-keskustelun onnistumisen kannalta on tärkeää saada kaikki osallistujat mukaan keskusteluun.

Kuva: Laura Vanzo (Tampere Photo Bank by Visit Tampere)

Tampereen seudun Erätauko- etädialogit seudun asukkaiden liikkumisesta nyt ja tulevaisuudessa

57 dialogia, yhteensä yli 100 tuntia

400 osallistujaa

Erätauko-säätiö koulutti ohjaajat

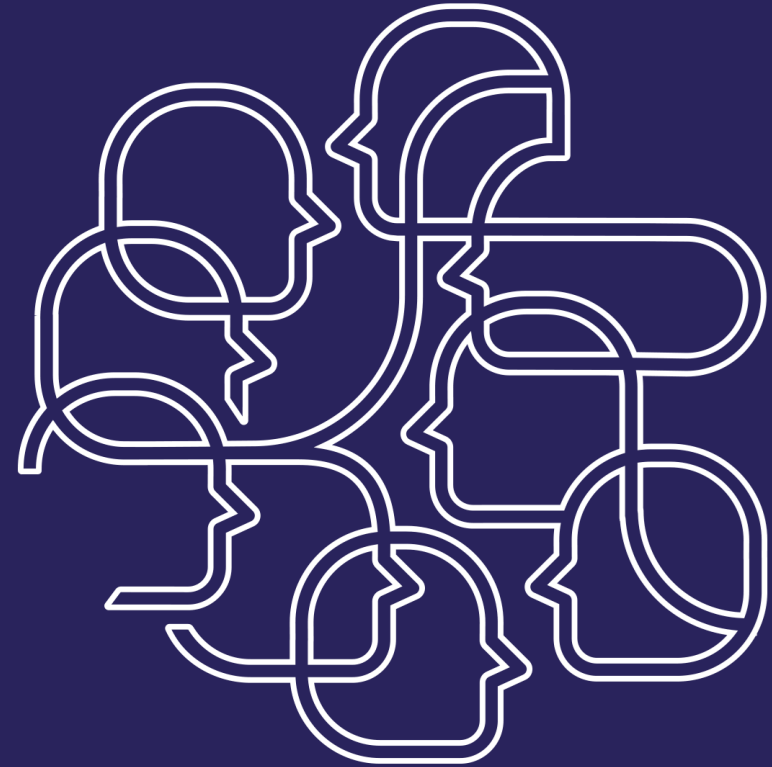
Oivalluksia hyödynnetään liikennesuunnittelussa

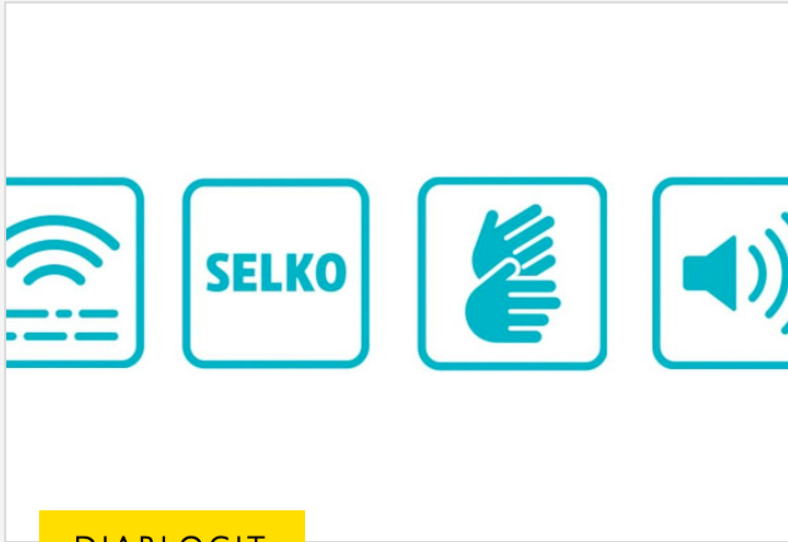
80% osallistui ensimmäistä kertaa kunnan järjestämään kuulemiseen

96% osallistujista kuvasi kokemusta mukavaksi ja turvalliseksi

93% haluaisi lisää tämän tyyppisiä keskusteluja

76% koki, että osallistumisella on vaikutusta

DIABLOGIT

11.11.2022

Ylellä saavutettavuuden edelläkävijyyteen pyritään asiakaslähtöisesti - Erätauko yhdisti asiakkaat ja tekijät

Ylen saavutettavuusvastaava Minna Pöntys kannustaa ihmisiä järjestämään keskusteluja saavutettavuudesta. Avainasemassa ovat ääneen puhuminen ja suoraan kysyminen. Tietämättömyys ei ole este, vaan se on sijaan mahdollisuus oppia uutta. Tässä ei kannata kiirehtiä, vaan antaa itselleen aikaa omaksua uusia keskustelun tapoja.

“Erätauko-keskustelusta saatu palaute oli erinomaista molempien ryhmien osalta. Keskustelijat toivoivat, että tämän kaltaisia dialogeja järjestettäisiin enemmän, ehkä jopa säännöllisesti.”

”

"Kannattaa kysyä ja rohkeasti lähteä kokeilemaan. Kunta ei voi ulkoistaa asiaa, vaan pitää olla tiiviisti prosessissa mukana. Pitää ymmärtää sitä, mitä ollaan ratkaisemassa ja selvittämässä - saada missio ja visio selville."

II

DIABLOGIT

4.11.2022

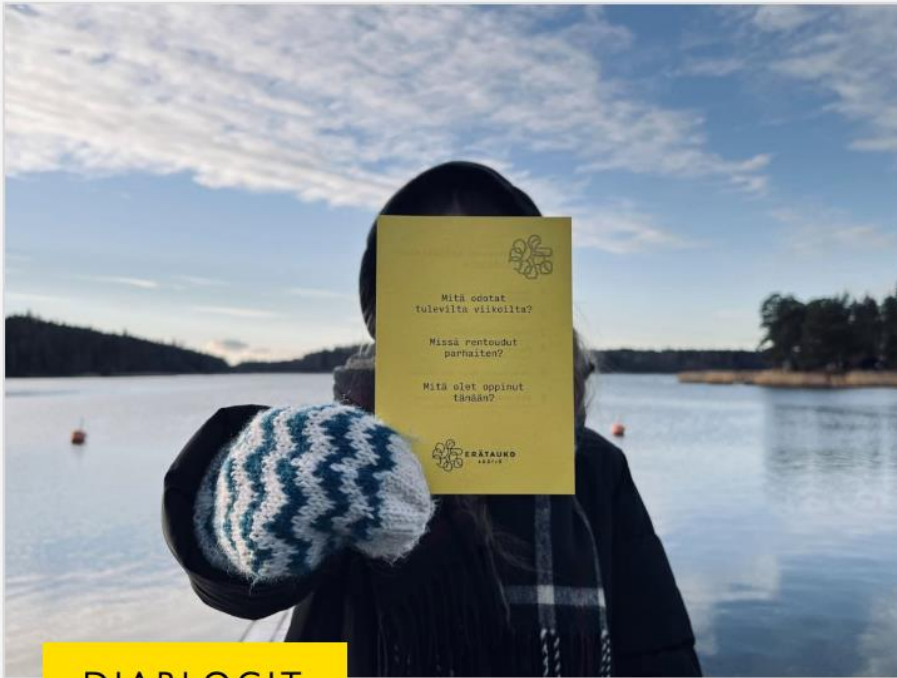
Erätauko on oikein käytettynä loistava tapa lisätä osallisuutta kunnan päätöksenteossa

Lempäälän kunnassa heräsi tarve saada ote liikunta-alueen kehittämisen kokonaistilanteesta ja tarve ulkopuoliselle avulle tunnistettiin. Kuinka lähteä purkamaan useiden eri harrasteryhmien toiveita niin, että kaikki tuntisivat tulevansa kuulluksi tasavertaisesti? Tarjoaisiko Erätauko työkakalat rakentavan keskustelun edistämiseksi?

Vuosi ensimmäisen keskustelun jälkeen, on muutos lähtötilanteeseen selkeä. Keskustelun positiivinen anti tuodaan esiin monella eri tasolla. Keskusteluiden tavoitteet on selkeästi saavutettu niin työhyvinvoinnillisen kuin yhteisön osallisuudenkin näkökulmasta.

Haastateltavat kertovat vuorovaikutuksen parantuneen paitsi osallistujien kesken, myös virkahenkilöstöä kohtaan. Aikaisemmin erillisten toimijoiden välille alkoi muodostumaan verkosto, joka mahdollisti arkisista asioista viestimisen matalalla kynnyksellä.

“Kuulluksi tuleminen lieventää huomattavasti tunteita äkkipikaisten somepuuskahduksien sijaan”

DIABLOGIT

28.11.2022

**Ilmastonmuutos
lukioissa – mihin
meidän tulisi keskittyä
ja miten Erätauko voi
auttaa tässä**

Haastateltavat kokivat Erätauko-keskustelujen mahdollistavan sen, että myös he, jotka ovat yleensä hiljaisempia, pääsevät mukaan keskusteluun. Puheliaimmat taas oppivat odottamaan vuoroaan. Hankkeessa keskeistä onkin keskustelutaitojen kehittäminen, ja Erätauko on onnistunut vastaamaan myös tähän tarpeeseen.

Koulun tarkoituksena on kasvattaa nuorista tulevaisuuden osaajia, ja tässä keskustelutaidot ovat ratkaisevassa roolissa. Paula Ratava muistuttaa, miten jo nuorena tulisi oppia, että omalla äänellä on merkitystä ja että myös itse pystyy vaikuttamaan asioihin.

Mitä olen oppinut?

- Tarvitaan tekoja
- Yksi erillinen keskustelu ei useinkaan riitä, mutta se on hyvä ja tärkeä alku, sillä
- Porukkaan kuulumisen ja vuoropuhelu alkaa jo mukaan kutsumisesta
- Jotta saadaan erilaisia ihmisiä mukaan, tarvitaan erilaisia tapoja olla mukana
- Erilaisten ihmisten mukaan kutsuminen ja heille sopivien kohtaamisen tapojen toteuttaminen on kovaa duunia
- Rakentavaa yhteiseloä ei hoideta kiireellä
- Tämä on haastavaa, koska kaikilla joilla olisi mahdollista tukea rakentavaa yhteiseloä laajemmin, on kauhea kiire (ja paljon muuta tärkeää tehtävää)

Mitä olen oppinut?

- Tämä ei ole pikajuoksu eikä maraton, vaan sukupolvien yli kulkeva joukkue-ultrajuoksu, jossa katsojat eivät ole aina kannustamassa, maaliviivasta ei ole tietoa, eivätkä kaikki kanssajuoksijat lähde kanssasi etapin jälkeen oluelle.
- Jos tästä huomaa, etten ole ikinä varsinaisesti ultrajuossut, niin se on totta.

Kiitos.

